

РЕЦЕНЗИЯ

от доц. Станко Славчев Войков, преподавател в НХА

ПО КОНКУРС ЗА АКАДЕМИЧНА ДЛЪЖНОСТ “ДОЦЕНТ”

в професионално направление 8.4. Театрално и филмово изкуство,

обявен в ДВ бр. 23 от 27.03.2015 година

с кандидат д-р Димитър Енев Димитров

Тема на художествено-творческата продукция: “Реализация на художествено оформление на корици на книги за представително издание на пиеси от Уилям Шекспир“ и проекти на корици за поредица “Избрани френски поети”

Творческа дейност и резултати:

Изкуството на художественото оформление на книгата е едно от най-интересно развиващите се изкуства в исторически план от древността до наши дни. От глинени плочки при шумерите и асирийците, през пергаментовите и папирусовите свитъци в Египет до изобретяването на хартията в Китай, е един многохиляден исторически период на развитие. Книгата е един от основните носители и съхранители на човешките познания, бит, култура и изкуства. Огромно е нейното значение за развитие на човешката цивилизация. Въпреки развитието на съвременните електронни и дигитални технологии, изкуството на книгата остава с непреходно значение в нашето съвремие.

Поради тези причини, доктор Димитър Димитров насочва своя творчески хабилитационен труд към тази област на изкуствата и приложната графика, и по-точно към творчеството на великия

драматург от английския Ренесанс Уилям Шекспир 1564-1616 г. За всеки художник, работещ в областта на книгата и печатната графика, оформлението на пиесите на Шекспир е примамливо, както ролята на Хамлет и Отело за артиста. Корицата на книгата е синтез от съдържанието на дадено произведение и основните послания на автора. В една страница трябва да бъде пресъздадена цялостната идея на автора със средствата на художественото творчество и композиция. Поредицата на Димитров включва 26 пиеси на великия драматург. Авторът си поставя за цел да създаде поредица от книги с обединяващ стил, както и да съхрани индивидуалността на отделните произведения. За да разгледаме цялостно хабилитационния труд трябва да се спрем поотделно на всяка една от творбите.

Поредицата започва с корица на пиесата „Хамлет”. В експресивен фотоколаж от фигурата на Офелия и в едър план ръка, между чиито пръсти изтича времето, с подчертан цветен акцент в кърваво червено, е пресъздаден основния смисъл на трагедията. Шрифтът също подчертава драматичния ефект.

Корицата на „Отело” е контраст между бяла дантела, символ на чистотата на Дездемона и отпечатък от черна длан, символ на завистта и безумната ревност, довели до гибелта на главната героиня.

Произведението „Крал Лир” е представено чрез замисления образ на краля пред изгорелите си илюзии (две кибритени клечки).Корицата излъчва тъгата на самоизлъгалия се монарх.

Трагедията „Макбет” е пресъздадена със символите, характерни за безкомпромисността и бруталността на борбата за власт. Напукана глинена фигура зад крепост и окървавена длан са основните

илюстративни средства на тази корица. Постигнат е ефектен драматизъм.

„Ричард II”, като пиеса за непрестанна дворцова борба, е илюстрирана с трон на фона на улични павета и образът на крещящ човек. Добре е пресъздадено обсебването на личността, до което води властта.

Корицата на „Ричард III” е оформена с корона, от която тече кръв и кръст, изграден от домино, символизиращо дворцовите интриги, на които става жертва и самият крал. Както в „Ричард II” и тук решението е ефектно, без много елементи и детайли, в което е достойнството на оформлението.

„Хенри VIII” е илюстрирана с образа на краля и неговите жени – кукли „кегли” на фона на мистичен пейзаж. Корицата е синтез на цялостното съдържание на пиесата и демонстрира уменията на Димитров да си служи с алегорията в изобразителното изкуство.

„Ромео и Жулиета” е една от най-популярните пиеси на Шекспир. Димитров си служи със символично илюстрирани четири елемента. Прозорец с ридаещата Жулиета, стълба, която води наникъде и сърце на фона на каменна фасада. Композиционния и цветовия климат са изградени отново с похватите на алегорията и подтекста на цялостното произведение.

Трагедиите „Тир Андроник” и „Юлий Цезар” са оформени със символите, характерни за римската епоха, окървавен шлем и бюст на Юлий Цезар. И двете корици демонстрират владение на художествените похвати и стилизацията като основно изразно средство.

„Антоний и Клеопатра” е драма за една любов между Марк Антоний и Клеопатра, завършила трагично. Авторът подчертава в тази корица чрез змията и покритата с бяла плащеница женска фигура трагичният избор на Клеопатра. Демонстрирано е завидно боравене със съвременните компютърни техники и технологии.

„Троил и Кресида” е илюстративна корица с елементи от червенофигуралната керамична техника и образа на жена, подчертаващ сюжета на драмата.

Последната пиеса от цикъла драми е „Кориолан” със сюжет от историята на древния Рим. Ефектната корица е реализирана със стилизирания образ на боси крака „обувки” на фона на Колизеума и образа на римски войн. Този похват е демонстриран и в други негови творби и допринася за синтезираното представяне на основната идея на твореца.

Цикълът от корици на комедии започва с известната творба „Укротяване на опърничавата”. Шедьовърът на Шекспир е илюстриран с образа на главната героиня и нейната амбиция за себедоказване. Това е едно сполучливо решение, избягващо от създадения образ на гениалната Елизабет Тейлър.

Комедията „Както ви се харесва” е илюстрирана с елементи от женската фигура и образа на един шут. С тези символи се представя основната идея на пиесата за младостта и любовта.

В „Комедия от грешки” е използвано за графичното решение образа на котарак, като символ на мъдростта и очила, с образа на близнаци. Решението е симетрично и подчертава основният сюжет и подтекст на комедията.

„Сън в лятна нощ” е лирична комедия, чиято корица авторът оформя с известна доза хумористична нотка, използвайки контраста между спящо амурче и магарешка глава, символи на мъжествеността и невинността.

Интересно е хрумването за графичното решение на пиесата „Много шум за нищо”, закодирано в мъжките и женските фигури, подчертаващи подтекста на творбата.

„Дванайста нощ” е илюстрирана с ренесансова женска фигура с балон и пеперуди около нея, подчертаващи скритата женственост и неочакваната любов.

Контрастът между амурчета и женска фигура в сапунен мехур, е използван за корицата на пиесата „Напразните усилия на любовта”. Графичното решение е синтез на символите на любовта и човешките мечти.

Комедията „Двамата веронци” е оформена със символите, характерни за мистичното съдържание на творбата. Мистични образи, легенди и религии са в основата на илюстративното решение.

„Венецианският търговец” е разглеждана като комедия с известни драматични нотки заради нейният сюжет. Графичното решение е подкрепено от реалистични символи на женски профил зад маска на фона на златни монети и длан предлагаща къс месо, което е в подкрепа на основната идея на Шекспир.

Псевдопуританизмът в човешката психология на „Мяра за мяра” е пресъздаден със средствата на контраста между скулптурата на ангел и рисунката на монахиня, като същевременно с това е търсен баланс на изразните средства и композиционните прийоми.

Корицата на фантастично приказната пиеса „Бурята” е решена в унисон с Шекспировия сарказъм към утопичните човешки мечти и блянове по идеалният обществен ред. Ридаещата женска фигура на фона на буреносни мистични облаци пресъздават една драматична обстановка.

В последната комедия от поредицата „Веселите уиндзорки” е илюстрирана с фабулите и визията, характерни за тези видове комедия. На фона на похотлив мъжки поглед един дамски ансамбъл по синхронно плуване демонстрира своето изящество.

В поредицата от корици за пиеси на Шекспир д-р Димитров използва изключително богат спектър от символи и прийоми в илюстрирането. Значително внимание е обърнато на единството между илюстративната част, шрифта, детайлите и цветовете решения. Известно е, че трагедиите на Шекспир не са били гледани, ако в тях няма поне няколко убийства, а комедиите – ако няма поне няколко изневери. Тези особености на творчеството на великия драматург са професионално и творчески използвани от Димитров за графичното оформление на кориците. Като цяло това е една изключително интересна и по нов начин звучаща поредица, която със сигурност ще привлече потенциалният любител на книгите.

Хабилитационният труд е представен от шест корици за „Избрани френски поети”. Илюстрирани с авторски графики, плод на чувствата, които поражда всяко едно от изданията, е пресъздадена чувствителността на тези стихосбирки. Със средствата на съвременния синтез между фигурални и детайлни трансформации е постигнат ефекта на идеализирания художествен образ. Черно-бялото решение допълнително подчертава ефектния характер на поредицата.

Д-р Димитров е автор със значителни творчески изяви и участия в изследователски проекти. За периода 2012 – 2014 г. е участник в 27 проекта. Има художествени оформления на печатни и предпечатни алманаси и книги – 31 броя. Има цялостно страниране на 27 брошури и дипляни. Участвал е в девет проекта с изследователска дейност, изготвил е 3 броя учебни програми по дисциплини, изучавани в НБУ. От 27.07.2012 г. е доктор към НБУ.

Значителни са приносите на настоящия хабилитационен труд в изкуството на българската книга и печатна графика. В тях се смесват почти всички прийоми на този вид художествено творчество. Представеният хабилитационен труд ще представлява изключителен интерес за студенти, докторанти и професионалисти в областта на оформлението на корици на книги.

Д-р Димитров е изявен преподавател в бакалавърските и магистърските програми на НБУ. Неговите студенти завършват с голям творчески потенциал и са изявени професионалисти в областта на графичния дизайн.

На базата на гореспоменатото, предлагам на многоуважаемото Научно жури да допусне д-р Димитър Енев Димитров до избор от Академичния съвет за академичната длъжност “доцент” в Нов български университет. Убедено гласувам с “ДА”.

Рецензент: доц. Станко Войков

28.07.2015 г. София